

Програма LIFE – фінансова підтримка Євросоюзу

Програма LIFE – фінансова підтримка Євросоюзу, яка дозволяє реалізовувати проекти у напрямках циркуляційної економіки та якості життя, природи та біорізноманіття, пом'якшення змін клімату, а також переходу до альтернативних джерел енергії.

Оголошено нові конкурси Програми LIFE – Програмі дій з довкілля та клімату на 2023 рік. Програма розрахована на 2021-2027 роки із загальним бюджетом 5,4 млрд євро, зокрема на 2023 рік оголошено конкурси на загальний бюджет 611 млн. євро.

Проекти на конкурсний відбір можуть подавати юридичні особи будь-якої форми власності (органи місцевого самоврядування, центральні та територіальні ОВВ, установи державної, комунальної чи приватної форми власності, прибуткові чи неприбуткові, громадські організації) тощо.

З переліком проектів, поданих на конкурсний відбір у 2023 році, можна ознайомитись за посиланням <https://cutt.ly/r751HT>.

Міністерство захисту
довкілля та природних
ресурсів України

Програма LIFE для України

Зміна клімату та
адаптація

Циркулярна економіка
та якість життя

Перехід до чистої
енергії

Природа та
біорізноманіття

КИЇВ 2022

Програма LIFE - це фінансовий інструмент ЄС, спрямований виключно на захист довкілля та кліматичні дії. Програма розрахована на 2021-2027 роки із загальним бюджетом 5,4 млрд євро. На 2023 рік Єврокомісія оголосила [17 конкурсних пропозицій](#) на суму 611 мільйонів євро.

Мета Програми - відновлення та покращення якості компонентів довкілля, в тому числі повітря, води та ґрунту, а також збереження біорізноманіття та подолання деградації природних екосистем.

Напрями Програми LIFE

Екологічний:

- охорона природи та біорізноманіття;
- циркулярна економіка та якість життя.

Кліматичний:

- запобігання та адаптація до зміни клімату;
- перехід до альтернативних джерел енергії.

Грантова допомога надається на умовах співфінансування (до 95% залежно від типу проєкту), на конкурсній основі у сумі від 0,7 до 20 млн євро.

Заявки оцінюються незалежними експертами на основі ключових показників ефективності, які будуть досягнуті у результаті реалізації проєкту. Детальна інформація є у посібниках до кожної з [конкурсних пропозицій](#). Тривалість реалізації проєктів від 3 до 10 років.

Подання заявок: *англійською мовою* в електронній формі через онлайн-сервіс.

Заявниками (учасниками) проєктів можуть бути:

- юридичні особи будь-якої форми власності (органи самоврядування, центральні та територіальні ОВВ, установи державної, комунальної чи приватної форми власності, прибуткові чи неприбуткові, громадські організації);
- зареєстровані в одній із прийнятних країн, наприклад:
  - держави-члени ЄС (включаючи заморські країни та території)
  - країни, що не входять до ЄС:
    - перераховані країни європейської економічної зони (ЄЕЗ) та країни, асоційовані з Програмою LIFE, або країни, які ведуть переговори щодо угоди про асоціацію та де угода набуває чинності до підписання гранту (країни-учасниці Програми LIFE).

Проєктна заявка може подаватися одним подавачем, або у консорціуму учасників (у окремих типах проєктів подача від консорціуму з певної кількості учасників часом з різних країн ЄС та країн, асоційованих з Програмою LIFE, є вимогою).

Партнерами у реалізації проєкту можуть бути:

центральні та територіальні органи виконавчої влади, державні

підприємства, приватні підприємства та установи, громадські організації й об'єднання, міжнародні організації та країни-учасниці Програми LIFE.

Для просування та залучення новітніх технологій при пошуку партнерів, зокрема у країнах ЄС, можна скористатися глобальною Європейською мережею підприємств ([Enterprise Europe Network](#)), до якої входить 70 країн.

Також здійснити пошук партнера чи залишити заявку про пошук партнера можна у Єдиній електронній базі обміну даними ([Single Electronic Data Interchange Area \(SEDIA\)](#)).

Вимоги до конкурсних проєктів

Проєкти мають демонструвати екоінноваційні методи і підходи, сприяти кращим практикам, відповідати стратегії та законодавству ЄС. Вітається можливість розгортання та масштабування вдалих рішень на національному та регіональних рівнях. Проєкти повинні сприяти розробленню політик і розвитку законодавства, проведенню їх моніторингу та виконанню.

Типи конкурсних пропозицій

Програма LIFE підтримує гранти на конкурсній основі для наступних видів проєктів:

- стандартні проєкти (SAP);
- проєкти технічної допомоги (SNAP);
- стратегічні комплексні проєкти (SIP);
- проєкти технічної допомоги (TA);
- інші дії (OA-CSA).

SAP (Standard Action Projects) - проєкти стандартних Дій

Проєкти спрямовані на:

- розвиток, демонстрування та просування інноваційних технічних рішень, методів і підходів;
- створення бази знань і застосування передового досвіду;
- підтримання розроблення, імплементації, моніторингу та дотримання відповідного законодавства та політики ЄС;
- впровадження успішних технічних і пов'язаних з політикою рішень для впровадження й адаптації відповідного законодавства та політики ЄС.

Розмір гранту: від 0,7 до 6 млн євро.

Грантова допомога: до 60 % загальних витрат проєкту.

Строк виконання: 3-5 років (максимум 10 років).

SNAP (Strategic Nature Projects) - стратегічні природничі проєкти

Проєкти спрямовані на:

- підтримання досягнення цілей ЄС щодо охорони природи та біорізноманіття;
- імплементацію стратегій, директив, планів, прийнятих на міжнародних національних, регіональних або міжрегіональних рівнях органами охорони природи та біорізноманіття;
- включення відповідних цілей охорони природи та біорізноманіття в інші політики та програми фінансування.

Грантова допомога: до 60 % загальних витрат проєкту.

Строк виконання: 6-10 років (максимум 14 років).

SIP (Strategic Integrated Projects) – стратегічні інтегровані проєкти

Проєкти спрямовані на підтримання реалізації екологічних, кліматичних стратегій або планів дій у національному та регіональному масштабі.

Проєкти циркулярної економіки та якості життя:

- циркулярна економіка: національні або регіональні плани дій, стратегії, дорожні карти тощо;
- плани управління відходами та програми запобігання утворенню відходів;
- плани управління річковими басейнами; плани управління ризиками повеней; впровадження морської стратегії;
- плани якості повітря відповідно до якості навколишнього повітря.

Проєкти пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптація:

- національні енергетичні та кліматичні плани;
- національні плани дій з енергоефективності;
- національні або регіональні стратегії або плани дій з адаптації;
- плани дій у містах або громадах, перехід до кліматично нейтрального та/або стійкого до клімату суспільства;
- національна, регіональна або галузева стратегії зменшення викидів парникових газів або економічні дорожні карти, що сприяють кліматичній нейтральності.

Розмір гранту: від 10 до 20 млн. євро.

Грантова допомога: до 60 % загальних витрат проєкту.

Строк виконання: 6-10 років (максимум 14 років).

TA-PP (Technical Assistance Projects) - проєкти технічної допомоги

Зазначені проєкти підтримують розвиток потенціалу для участі в проєктах SAP, підготовку проєктів SNAP та SIP, підготовку для доступу до інших

фінансових інструментів ЄС або інші заходи, необхідні для збільшення або тиражування результатів інших проєктів, що фінансуються Програмою LIFE, програмами-попередниками або іншими програмами ЄС, з метою досягнення цілей Програми LIFE. Такі проєкти також можуть спрямовуватися на розбудову потенціалу, пов'язаного з діяльністю органів влади держав-членів для ефективної участі в Програмі LIFE.

Грантова допомога: до 60 % загальних витрат проєкту.

OA - CSA (LIFE Other Action Grants) – інші дії

Зазначені проєкти спрямовані на «Перехід до чистої енергії» шляхом комплексної перебудови всіх секторів економіки з метою припинення використання викопного палива та повного переходу на безвуглецеві технології й ощадливе енергоспоживання і зосереджені на подоланні ринкових бар'єрів для переходу на чисту енергію.

Реалізація таких проєктів передбачає залучення багатьох заінтересованих сторін і транснаціональних консорціумів (мінімум 3 партнери з 3 різних країн, які мають право на більшість напрямів фінансування).

Грантова допомога: до 95 % загальних витрат проєкту.

Координацію програми LIFE здійснює Європейське виконавче агентство з питань клімату «[CINEA](#)», системою діяльності якого є підтримка зацікавлених сторін у реалізації Green Deal за допомогою високоякісного управління програмами, за адресами електронної пошти:

cinea-LIFE-enquiries@ec.europa.eu або CINEA-LIFE-CET@ec.europa.eu.